

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-11-14
Besvaras senast
2025-11-26 kl. 12.00

Till kulturminister Parisa Liljestrand (M)

2025/26:201 Återuppbyggnad av det förstörda statliga monumentet i Kvidinge

På kvällen den 23 juni i år, 2025, slog blixten ned och totalförstörde monumentet i Kvidinge i Åstorps kommun i nordvästra Skåne. Den sju meter höga obelisk, flankerad av två lejon, totalförstördes. Ett av de två lejon blev skadat, och ett lejon klarade sig.

Monumentet är av värde för svensk historia och ingår i statens fastighetsbestånd och förvaltas av Statens fastighetsverk. Det uppfördes 1826 av Karl XIV Johan, med riksdagsbeslut, till minne av den tilltänkte svenska tronföljaren, den danske kronprinsen Karl August, som föll av sin häst, troligen i någon form av slaganfall, och dog på platsen i Kvidinge under en militärinspektion 1810. Händelsen skapade stor dramatik i Sveriges styrelseskick, med kopplingar även till mordet på Axel von Fersen, och banade så småningom väg för ätten Bernadotte på den svenska tronen.

Monumentet har stått på samma plats i 199 år – från början med riksdagens ansvar. Så har det varit med undantag av några års nedmontering och restaurering på 1950- och 1960-talen. Det återinvigdes 1967 av dåvarande landshövdingen i Kristianstads län Bengt Petri. För tillsyn har frivilliga lokala krafter varit involverade genom åren.

Monumentet ingår i Statens fastighetsverks bestånd, och en expertutredning pågår inom verket utifrån den uppkomna situationen. Informationstavlor om händelseförloppet finns på platsen.

Jag är väl införstådd med att kulturminister Parisa Liljestrand inte går in och påverkar pågående utredning. Monumentet är dock en symbol för Kvidinge och en omvälvande tidsperiod i Sveriges historia som genom successionsordningen är gällande även i vår tid. Monumentet i Kvidinge är unikt i sitt slag och har varit ett landmärke i det nordvästskånska slättlandskapet.

När jag tar del av Riksrevisionens nyligen presenterade granskning av Statens fastighetsverks förvaltning och underhållsbehovet av kulturhistoriskt värdefulla fastigheter finns, som jag ser det, anledning att aktualisera frågan om det totalförstörda monumentet. Det har också gått en tid sedan blixtnedslaget ägde rum.

Jag vill fråga kulturminister Parisa Liljestrånd:

Hur bedömer ministern utifrån sitt ansvarsområde det historiska värdet av monumentet i Kvidinge, och är ministern beredd att beakta möjligheterna till återuppbyggnad?

.....

Per-Arne Håkansson (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann